

Universitätsbibliothek Paderborn

Instructio practica ...

De Sacerdotii Origine & Præstantia - Variis item Industriis, & Praxibus, quibus Sacerdotes boni ad Dei gloriam suámque & Proximi salutem promovendam sunt usi ; Malorum Qvoque Sacerdotum infelici interitu, radicibus, & remediis Cui etiam Compendium Ritualis, ea, quæ pro commodiori Sacramentorum & ...

Lohner, Tobias

Dilingæ, 1681

Titulus I. De Exemplis in agendo cum variis Personis.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-48600](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-48600)

coerceatur; autò lutum colligit amnis & undas. In-
quam sit verbis suis & statera, atque mensura, ut sit gran-
tatis in sensu, in sermone pondus, atque in verbis modus.

CAPVT II.

DE EXEMPLIS SACERDO-
TUM AD PROXIMI SALU-
TEM PERTINENTIBUS.

UT & in his Exemplis referendis ordinatè procedam, in-
duos Titulos totum hoc caput dividam, in quorum
primo Exempla in agendo cum varijs Personis, puta Infide-
libus, Hereticis, Peccatoribus, Christianis bonis, Infirmis,
Captivis, Pestiferis, Pauperibus, Consanguineis, Benefacto-
ribus, Domesticis, Adolescentibus, & Defunctis, relictis;
in secundo verò Exempla in functionibus Sacerdotalibus,
nempe Concionibus, Confessionibus, Carechizationibus, &
privatis conversationibus exhibita referentur.

TITULUS I.

DE EXEMPLIS IN AGENDO CUM
VARIIS PERSONIS.

§. I.

De Exemplis Caritatis erga Infideles.

I. Per Infideles hoc loco intelliguntur omnes extra Eccle-
siam constituti, nimirum Ethnici, Turcæ, Judæi & similes;
quorum conversionem meritò Sacerdos quivis, què
DEVM se diligere profiretur, sedulo cooperari debet; quo-
modo enim, ait S. Bonaventura p. 2. Pharett. diu. amor. c. 1.
non potest dicere; se diligere DEVM, & ejus amorem ap-
petere, qui ejus imaginem videt in sterquilinio jacentem,
& non curat? aut si cogitat, quòd Filius DEI pro anima-
bus redimendis mortuus est, & ipse pro animabus mori non
cupit?

N 4

cupit? Quomodo credis, te amicitiam Sponsi habere, cum re
ejus Sponsam ab adulterio non custodis? aut com
nanter ad Sponsum non reducis? Hinc merito zelus
cerdotes omnem operam ac conatum adhibuerunt in
libus ad ovile Ecclesiæ Catholicæ reducendis.

S. Paulus de seipso ad Philipenses c. 1. scribit: *Totus
mihi DEVS, quomodo vos omnes cupiant in visceribus
su Christi.* & ad Rom. 9. *Tristitia mihi magna est
tinuus dolor cordi meo; optabam enim ego ipse
esse a Christo pro Fratribus meis, qui sunt cognati
cundum carnem.*

S. Basiliius jam in agone constitutus petijt vitam
prorogari uno die, ut Judæum, qui promiserat, se fidei
tholicam suscepturum, si Episcopus in sequentem die
veret, ovili Christi aggregaret, quem proin ipse
tota domo in Ecclesiam descendens baptizavit, & pro
rediens in lectum mortuus est. Spec. Ex. dist. 8. c. 11.

S. Franciscus Xaverius adeò ferventem habebat
alienæ salutis promovendæ, ut ei innatus videretur.
ille toto impetu ferri, in hoc totus esse, hoc omnibus
tere votis, in hoc maximè acquiescere, ut Christo ag
ret quàm plurimos. Hinc non contentus ad Indos
nesiam caritatem extendisse, ipsa etiam Sinarum
severissimis licet legibus & custodijs firmata penetra
aperto capitis periculo tentabat Missiones suas se
dibus, quoad licuit, & sæpe nudis, per calentes arena
ca spinosa instituit. Multos Reges Idololatrias Christi
junxit, & multa centena hominum millia suâ manu bap
vit. Vita l. 6. c. 10.

S. Franciscus Borgia, cum Jacobus Laynes Generalis
mina eorum, qui ad Indos mitti cuperent, ad se perlat
fisset, etsi legibus istis ipse solutus tunc esset, suâ tamen
nu scripsit, optare se pro Christi nomine apud Indos
guinem fundere, caputque periculis amore Proxim
re. Orare itaque, bonâ illius veniâ liceret in eam
tionem proficisci, precibusque ad DEUM fuis hanc
luntatem promoveret. Vita l. 4. c. 7.

S. Vincentius Ferrerius ex Judæis supra viginti
millia, ex Saracenis octo millia convertit, per singula

regiones suâ valentina ac maternâ linguâ loquens, quam
omnes perinde percipiebant, ac si propriâ fuisset lo-
quens. Vita 5. April.

Vincentius Rodericius è Societate JESU cùm in Brasilia
catechumenum brevi à Barbaris devorandum baptizare
non posset, eique aqua negaretur, à femina casu transeunte,
in cucurbita aquam ferente haustum aquæ petijt, & in-
ter trophiolum aquâ intinxit, eoque super maetandum ex-
presso, prolataque formâ hominem baptizavit. Hist. Soc. p.
1. n. 20.

Joannes de Montoia ex eadem Societate Septuaginta an-
norum Senex tam indefessi erat zeli, ut duo indica idiomata
addisceret, & longissima itinera ærumnis plenissima suscipe-
ret, quo factum est, ut plantæ ei putrescerent, & crura scædè
macerarentur; per rupes enim & montes nunquam antea vi-
sas, nec humano pede calcatas peregrinabatur, & flumina
transiit rapacissima, magnâ cibi & potus inopiâ vexa-
tus, & ob itinerum asperitatem vehementer afflictus. Om-
nis ejus consuetudo cum plebeis hominibus fuit, & tales Pro-
ceres suos, Comites ac Marchiones appellabat Syllab. Prov.
Peruanæ 30. Nov. 1590.

Alphonsus Barzena Societatis JESU Sacerdos missus in
Peruanam, inde in Tucumaniam, & Paraquariam undecim
milliarum Gentium linguas perdidicit, & per summa corporis
incommoda annis triginta duobus Evangelium illis prædi-
cavit, crebrò quinos, senosve dies sine cibo extraxit, solâ
pastus Eucharistiâ, unde vulgò Peruvij Apostolus est appel-
latus. Bibl. script. Soc. fol. 951.

Josephus Anchieta ex eadem Societate in Brasilia per qua-
draginta annos assiduè Christum prædicavit, longa itinera
conficiendo, sæpè nudis pedibus per saxa, per cœnum, cum
fame & siti, & multis incommodis, sed fructu maximo, ita
ut vulgò Apostolus & Thaumaturgus Brasiliæ sit appellatus.
Bibl. Script. Soc. f. 955.

Antonius Criminalis Soc. JESU totam Comorinensium o-
ram, ducenta amplius passuum millia, pede nudo, singulis
mentibus visitabat, omnibus omnia factus. Hist. Soc. p. 1. l.
9. n. 123.

II. Audiant ergo Sacerdotes & illa sibi S. Gregorij in V
 in Matth. verba approprient : *In quantum vos presbiteri ovium
 pensatis, etiam vobiscum alios trahite : in via Domini
 eos habere desiderate : si ad DEVM tenditis, curate, ne
 eum sibi veniatis. Considerent praterca, ut S. Carolus
 rom. in act Mediol. l. 3. c. 2. f. 838. loquitur, terribilem
 maram stragem, quam generis humani sempiternam
 Sathana facit, quantam in illis perdendis sollicitudinem
 adhibeat, quibus utatur Ministris, qua alacritate, quibus
 laboribus ac vigiliis scelesti Ministri opus urgeant, et
 assidui, iidemque perpetui & obfirmati. Quare
 mam rem facuros se existimare debent IESU Christi
 nistri, si ita Magistris sui voluntatem, dignitatem,
 atque sempiterna premia perdant, ut a Sathana
 superari se sinant, patianturque, ut illi majori studio
 aliosque perdendos, quam ipsi ad suam, & aliorum
 suendam incumbant.*

§. II.

De Exemplis Caritatis erga Hæreticos.

I. Etiam hæc Caritas non negligenda est Pastoribus
 marum, cum enim Pastoris boni præcipuum officium
 oves errantes quærere, & ad ovile reducere, inter ejus
 oviculas autem vel maximè Hæretici numerari possunt
 qui per baptismum quidem in Ecclesie ovile sunt recepti
 per varios autem Hæresum suarum errores seducti ab ovile
 recesserunt, merito Sacerdotes velut Pastores à Christo
 fituri, omnem conatum & industriam adhibere debent
 eosdem ad dictum ovile per errorum suorum abjuratorem
 reducant, id quod multi zelosi Sacerdotes egregiè præce-
 terunt.

S. Augustinus non solum scriptis quàmplurimis adver-
 Pelagianos, Donatistas, & alios libris eosdem reducere
 natus est, ita ut perpetuus Hæreticorum malleus appel-
 sit, sed etiam cominus, & in publicis congressibus, Or-
 doxà Ecclesie spectante, veritatis delectores impugnavit.

Volusianus Romanus Nobilis per ejus Epistolam ad Chri-
stianum pertractus dicere ausus sit, DEI legi deesse, quid-
am Augustinum contigerit ignorare. Vita l. 3. c. 13. & 19.

S. Franciscus Salesius à Granerio Episcopo vindicandis ab
Hæresi Calviniana Chaballicensis, aliisque Genevæ finiti-
mæ Populis divini Verbi Præco constitutus, eam expeditio-
nem non solum alacri animo suscepit, sed etiam asperrima
quæque perpeffus, sæpe ab Hæreticis ad necem conquisitus,
variisque calumniis & insidiis vexatus, inter tot discrimina
& agones insuperabilis exitit, DEIq; ope protectus septua-
ginta duo millia Hæreticorum ad Catholicam fidem redu-
xit, inter quos multi nobilitate & doctrinâ insignes nume-
rantur. Brev. Roman.

S. Carolus Borromæus circa postremos vitæ annos vigore
Commissionis Pontificiæ in varia loca hæretica ablegatus,
incredibili caritate & fortitudine hoc officium sustinuit,
plurimosque ad Religionem Catholicam revocavit; Apo-
statas verò Religiosos ad habitationem commodiorem
transtulit; nec remorari ejus fervorem valuerunt improvisæ
adversitates, atroces injuriæ, incursus armatorum hostium,
insidie, & id genus alia sexcenta mala, quæ multariam se
offerebant. Vit. compend. c. 20.

S. Amphiloehius Iconij Episcopus, cum Imperator Theo-
dorus Arrianos divinitatem Filij negantes, ut ipse petierat,
ex urbe ejicere nollet, accedens ad aulam cum aliis Episco-
pis, his Arcadio Filio recenter Imperatori designato hono-
rem gratulantibus, solus gratulari noluit; cumque id Pater
Theodosius ægrè ferret, & expelli eum juberet, dixit: Siccit-
ne tu Imperator graviter fers contemptum Filij tui? Revoca-
ergo in mentem, odisse & DEUM eos, qui per blasphemiam
honoris aliquid adimunt unigenito Filio suo. Quo audito,
Imperator Senis prudentiam miratus, mox omnes Arrianos
ex urbe expelli jussit. Theod. l. 5. c. 16.

Eduardus Augerius è Societate JESU Concionator per
Galliam sui temporis celeberrimus, per multos annos &
multis in urbibus eo munere functus est tanto zelo atque fru-
ctu, ut unus ipse ad 40. millia hominum ab Hæresi ad Catho-
licam fidem feratur revocasse. Bibl. Script. f. 953.

Rober-

Robertus Bellarminus Cardinalis è Societate JESU sumptus, ut Hæreticis suos errores ostenderet, sicque ad Catholicam fidem reduceret, *Controversiarum Christianæ Fidei* tres tomos scripsit, qui in solo Septentrione vigesimoque ne sunt publicari; de quibus Card. Baronius dixit, *erant Turrim & propugnaculum David, ex quo mille clypeos cadent, & omnis armatura fortium, ut Jerusalem nostras suis oppugnationes hostium secura sit.* *Bibl. Script. f. 690.*

Alanus de Solminihac, postquam advertit in Solem auguratione sui ad Episcopatum se jurasse, omni cura Hæreticos persecuturos, huic obligationi satisfacturus ipsum toto Episcopatus sui tempore indefinenter persequi non ut eos perderet, sed Christo JESU lucrifaceret; illius erroribus Nuntium remitterent; finem vero delictum assecutus, tribus diversis modis usus est, suavitatis hortationibus, doctrina efficaci hæresim opposita, & prope ac mortificationibus. Si in primis Visitationibus ad quemquam venisset, ejus inquilini Hæretici erant, ejus oppugnationis suavitatem & caritatem redundabat, illos mirâ dexteritate ad suas conciones attrahere, in cor suum ipsis manifestabat, amorem versus ipsos in Jerusalem testatus, vester, inquit, sum Episcopus, verus sum timus omnium Pastor, sum paratus meam pro vobis ipsi etiam morti exponere, id quod vestri Ministri facturi sunt. Hæc, hisque similia verba cum vehementer dam fervore pronuntiata ceu fascinum quoddam errorum animos oblectabant, hinc undique non pauci, quod vim sustinere nequirent, inter ejus se brachia conpe- suosque errores abjurârunt. *Vita l. 2. c. 17.*

Petrus Pazmanus Cardinalis itidem è Societate JESU sumptus, Hæreses & perfidiam in Hungaria, tum publico in templis, tum privatis congressibus, tum Pannoniæ Nobilitatem tempestitiva comitate & suavitata ac morum suavitare ad Orthodoxam fidem *Bibl. Script. f. 690.*

Ertmannus Toglstorff in Livonia per missiones decem obitas inter Hæreticos, plurimos ab Hæresi ad

Catholicam reduxit, ut vulgò Livonia Pater fuerit nomina-
 tus. Bibl. Script. f. 196.

II. Itaque Sacerdotes S. Chrysoftomum orat. 5. adversus
 peccatores sic adhortantem audiant: *Cogita, quamobrem Pro-
 pheta, quamobrem Apostolus, quamobrem Iusti, quamobrem
 Angeli frequenter missi sunt, quamobrem ipse Primogeni-
 tus Filius ac Verbum DEI advenit, an non ut homines ser-
 varet? an non ut eos errantes reduceret? hoc idem fac,
 quia tu quoque pro viribus tuis, omnique studio ac sollici-
 tudinem impendis ad reducendum eos, qui aberrarunt.*

§. III.

De Exemplis Caritatis erga Pec-
 catores.

I. Cùm ad Pastorem bonum pertineat, non errantes so-
 lum oves quærere, & reducere, sed etiam infirmas, & variis
 morbis, seu vulnibus subjectas curare, facilè apparet,
 quanto opere Sacerdotes velut Pastores spirituales Animarum
 diligenter ad singularem Caritatem erga Peccatores utpote
 gravissimis & periculosissimis morbis, vulneribusque oppres-
 sos demonstrandam; ut cum veritate usurpare illa S. Pro-
 pheta verba possint Pl. 68. *Zelus domus tua comedit me,
 & opprobria exprobantium tibi ceciderunt supra me.* Ma-
 gis enim cùm hæc ipsa Caritas non parùm conducatur ad pecca-
 torum propriorum deletionem, & salutem suam assecuran-
 dam, uti S. Jacobus c. 5. testatur, dicens: *Qui converti fo-
 verit Peccatorem ab errore via sua, salvabit animam ejus
 a morte, & operiet multitudinem peccatorum.* Porro tri-
 bus potissimum officiis hanc ipsam suam Caritatem erga Pec-
 catores ostendere debet.

II. Primum est *Oratio fervens* frequenter pro ipsis obla-
 ta: nam, ut S. Augustinus l. 4. de doctr. Christ. c. 15. rectè
 dicitur, *Munus suum ut præter (Sacerdos) magis pietate
 præcipuum est orationum, quam Oratoris facultate, ut orando pro
 se & aliis, quos est allocuturus, sit Orator antiè, quam
 Orator.* Quod confirmans S. Bernardus Epist. 101. *Nunc
 ait, manent tria hæc, Verbum, Exemplum, Oratio;
 major autem horum Oratio, ea namque operi & voci gra-
 tiam*

tiam & efficaciam promeretur. Unde hoc medio pateris usi sunt non pauci Sacerdotes.

S. Paulus de seipso c. I. ad Rom. fatetur: *Testis DEVS, cui seruis in spiritu meo in Evangelio Filij eius sine intermissione memoria vestri facio semper in precibus meis.* Et iterum ad Philipenses c. I. *Gratias DEO meo in omni memoria vestri, semper in cunctis precationibus meis pro omnibus vobis cum gaudio deprecans faciens.*

S. Chrylostomus, quanti hoc medium æstimavit, adeò haud dubiè etiam usurpavit, ipsemet sequentibus bis l. 27. de profectu manifestavit: *Poterimus aliquid gerere, si ad preces semper confugiamus, & orems ut det sermonem sapientia & intellectum auditis, & que inde probabilem huius depositi custodiam, si contingit, ut, qua studio nostro corrigere non possumus per preces efficere valeamus, per preces, inquam, petuas.*

S. Ignatius Lojola, cum Lutetiæ quendam vesano amore implicitum, nulla ratione è cœno extrahere potest, die quodam extra urbem in lacum frigidissimum rivum Amasius transiturus erat ad turpes delicias, adjacentem loco tenus se immerfit, & adventantem his verbis alloquitur: *Perge miser ad tuas foetidissimas voluptates, & dentem capiti tuo ruinam non vides? instantem periculum perhorrescis? hinc ego pro te me tamdiu macerabo, donec orabo, donec justissimam illius iram, & vindictam meritam avertam.*

S. Cudbertus Episcopus commissam sibi plebem devotionibus protegebat assiduis, & admonitionibus salutaribus ad cœlestia vocabat. Et, quod maximè Doctores re solet, ea, quæ agenda docebat, ipse prius agendo præstrabat. Erat quippe ante omnia divinæ caritatis igneus, patientiæ virtute ornatus, orationum devotissimi, & attentissime intentus, affabilis omnibus, qui ad se consilio gratiâ veniebant, hoc ipsum orationis loco ducens, & firmiter Fratribus operam suæ exhortationis tribueret. 20. Mart.

III. Secundum officium est *sedula cura* per instructiones & adhortationes tam publicas, quàm privatas, Sacramentumque administrationem impensa; de qua S. Paulus I. ad Cor. 4. locutus est, dicens: *Sic nos existimet homo, ut Ministros Christi, & dispensatores Mysteriorum DEI. Hic non quaritur inter Dispensatores, ut fidelis quis inveniantur, id est, Sedulus in tali Mysteriorum & Verbi divini administratione, nemini dans offensionem, ut non vituperetur ministerium suum, sed in omnibus exhibens se ut DEI Ministrum, ut idem Apostolus 2. ad Cor. 6. hortatur. Quales eundem Ministros non paucos hæcenus numeravit Ecclesia.*

S. Paulus de seipso I. ad Cor. 15. scribit: *Gratiâ DEI sum, quod sum, & gratia ejus in me vacua non fuit, sed operantur illis omnibus laboravi.*

S. Joannes Evangelista, ut Adolescentem quempiam Prædicatorum Ducem factum reduceret, inter arma Sicariorum, per montes & silvas eundem, velut ovem perditam requirit.

S. Carolus Borromæus circuibat omnia castella ac villas amplissimæ suæ Diœceseos, per asperos montes, horridâsque vales, prædicando sine intermissione Verbum DEI, extirpando abusus, alliciendo ad penitentiam Peccatores, restaurando Ecclesias, & vultus agnoscendo singularum orationum, quas incomparabili caritate pascibat, & inveteratarum vulneribus medebatur. Nullum hyeme frigus, nullus æstare calor usque adeò urens extitit, nullus tam difficilis & durus labor, quin à Carolo perlubenter latus fuerit, qui saxosæ & subinde inaccessibiles vias penetravit pedes, utque sustentatus potenti zelo salutis animarum, qui spoliatum omni voluntaria & propemodum etiam necessaria quiete, gravissimis occupationibus circumveniebat. Vita compend. c. 20.

S. Franciscus Xaverius confessionibus audiendis, reconciliandis dissidentibus, agris sublevandis, aliisque pietatis officii tam sedulo se impendebat, ut sæpe cibi & potûs oblitus, biduum, triduumve traduceret jejunus. Sensisses eum talibus ministeriis, divinòque obsequio pasci. Vita l. 6. c. 19.

Petrus Faber è Societate JESU nullas prætermissas
 easiones serendæ pietatis, indagabat vias omnes
 consulendi, & quocunque ingrediebatur, omnem
 occasionem intenta mente captabat. Bellissimum
 esse, & nostri Ordinis proprium, relinquere in
 mibus & hospitibus vestigium aliquod Sanctitatis,
 ligendum, cum debitoribus simul omnibus, & ubique
 cter DEUS, cujus Famulos & Administros nos esse
 Histor. Soc. l. 3. n. 29.

Petrus Forerius non ipse duntaxat indefesso studio
 bore saluti alienæ procurandæ invigilabat, sed alios
 ad eandem curam stimulabat, inter alias rationes
 solitus, quod DEO sanguinem ac vitam debeant, quæ
 re prolis in monte Calvarie posuit; ille verò hoc
 Peccatoribus transcribat, atque ad eò quisque ex
 ligeretur, ut nec sanguini, nec sudori, nec vigiliis,
 conversionem Peccatorum seriò procurandam parcat
 jungebat porro, non esse, ut infernum quis mereat;
 tus, se vel unam animam suâ industriâ servasse;
 enim ejusmodi potentem advocatam commissuram,
 liberator captivus detineatur, quin potius omnem
 poterit, fidem apud DEUM, Deiparam, Angelos, omnes
 Calites interposituram, ut eum, à quo servata fuerat
 lutem asserat, & cujus ope subtracta erat tormentis
 ferat in gloriam. Vita l. 2. c. 6.

P. Ludovicus de Ponte tam ardenti erga Peccatores
 flagrabat, ut paratum fore se dixerit, ad ipsas etiam
 flammæ, si necessarium foret, absque peccato tolerare.
 Aliàs verò Filie cuidam spirituali dixit, se tantam
 habere promovendi omnes, qui secum agunt, ut nihil
 Mundo, quod etiam pro quolibet eorum profectu faceret
 sit paratus.

IV. Tertium officium est, ut panis voluntariò
 amore susceptis divina illis misericordia concilietur
 namque domus DEI comeditur, inquit S. Augustinus
 Joan. qui omnia perversa, qua videt, cupit emendare
 si emendare non potest, tolerat, ac gemit, & pro his
 sua forent, satisfacere studet; quod medium ad hunc
 adhibere S. Christina Mirabilis à DEO edocta adhibuit

ut quæ, licet acerbissimas pro Peccatoribus pœnas
 acceperit, & sæpe se in arduos clibanos conjecerit, per
 acutissimas volutavit, in nivem & glaciem abdiderit,
 molinarias contorquendam se projecerit, semper
 nullâ parte corporis læsa, in majores pœnas est re-
 rata, uti Surius 23. Jun. testatur. Sed & non pauci etiam
 id ipsum medium sedulo usurpabant.

S. Dominicus ter singulis noctibus catenâ ferreâ se flagel-
 tur, primò pro seipso, tum propter Peccatores in Mundo
 regentes, tertio pro animabus in Purgatorio luentibus.

4. Aug.

S. Franciscus Xaverius, cum hominem quempiam flagi-
 tum ad frugem reducere non posset, è navi ad silvam se-
 nit, & nudato tergo ad sanguinem usque flagello in se de-
 rians, postquam ab illo ipso Peccatore in hoc actu depre-
 catus est, ad genua procidentem, & peccata sua graviter de-
 tantem absolvit, & ad meliorem vitam reduxit. Vita.

Vincencius Caraffa Societatis JESU Generalis pro curandis
 peccatoribus asperas pœnas subibat, de iis solitus pronun-
 zare, quod Servator super alio argumento: *Hoc genus da-
 mnum non ejicitur, nisi oratione & jejunio.* Addebat
 apostoli Gentium exemplo parturiendas esse Christo ani-
 mas, id est, iis parturiendis puerperij cruciatus esse perpe-
 ndos, at non inferendos iis, quæ pariuntur. Vita
 c. 7.

Ludovicus de Ponte peccatis aliorum sic urebatur, sic ea
 plorabat, sic castigabat in suo corpore, ac si ipse patrâs-
 l. 2. c. 5.

Itaque Sacerdotes proponant sibi ob oculos Christi
 pro Peccatoribus agentis & patientis exemplum, si-
 que sequentia S. Chrylostomi hom. 3. in Genes. verba
 applicent: *Ipse DEVS cum sit, propter nihil aliud no-
 ram carnem induit, & crucem quoque suscepit, nisi ut
 peccato obnoxios à maledicto liberaret. Si igitur ipse,
 DEVS est ineffabilis essentia ob misericordiam ineffabi-
 lem hac omnia propter nos & nostram salutem sustinuit,
 non & nos erga Fratres nostros justi simus, agnoscen-
 que eos ut membra nostra, & eripientes ex Diaboli fau-
 in viam virtutis inducamus. Imò & ipsum Chri-
 Instr. IX.*

○

stum

stum his ejusdem Authoris verbis alloquentem
*Feci ego calum & terram: eadem facultate te domum
 ram facias calum. Accendi ego luminaria, accende
 lis clariora; nam potes his, qui in errore sunt, lumen
 tatis accendere. Hominem facere non vales, at justum
 tumque DEO potes. Vide, quam te diligam, qui in
 facienda tribuo potestatem. Dicant ergo assidue
 Propheta Pl. 118. *Vidi pravariantes, & tabescent
 eloquia tua non custodierunt.**

§. IV.

De Exemplis Caritatis erga Ini-
micos.

I. Quam propria sit etiam hæc Sacerdotibus Caritas
 ex eo patet, quod cum ipsis præcipue incumbat, Ecce
 protegere & conservare, hoc ipso etiam ad eos pertinet
 efficere, ut membra illius per concordiam & caritate
 miter sint unita, atque adeo omnis animorum discor-
 dia studiosè vitetur, id quod duplici actu pro-
 debent.

II. Primus ergo actus est, ut ipsimet suos Inimicos
 cetera dilectione prosequantur, & omnem offensam
 illatam ex corde ignoscant, juxta monitum Christi
 dicentis: *Audistis, quia dictum est antiquis: Dilige
 ximum tuum, & odio habebis inimicum tuum. Ego
 dico vobis: Diligite inimicos vestros, benefacite
 oderant vos, & orate pro persequentibus & calumnia-
 bus vos, ut sitis Filij Patris vestri, qui in calis est, ut
 lem suum oriri facit super bonos & malos, & plus
 justos & injustos. Et sanè cum ad hanc dilectionem
 mos ex munere suo alios efficaciter hortari & persuade-
 beat, facile colligitur, rationi vel maxime consonum
 ut prior ipse hanc dilectionem ferventer exerceat, &
 quod verbis docet, opere confirmet, uti non pauci Sa-
 tes, aut Diaconi, aliive Clerici fecerunt.*

Christus tot injuriis à Judæis & aliis gravissimè læsi-
 niam tamen iisdem à Patre petiit, & dixit: *Pater
 illis, quia nesciunt, quod faciunt. Luc. 23. Unde*

hoc exemplum considerans S. Anselmus in hæc erupit ver-
ba: *O verbum magna patientia, magna dulcedinis, magni
moris, indicibilis caritatis. Ecce enim non suam sentit
injuriam, non penam attendit, sed ipsis potius, à quibus
vultur, compatitur: à quibus vulneratur, medetur: vi-
am procurat, à quibus occiditur. Pro eo ut me diligere-
nt, orabant mihi, ego autem orabam. S. Bernardus verò
cap. 8. de pass. c. 8. ulterius hortatur ad imitationem, di-
xit: *Reconde in thesauro cordis tui hoc verbum, ut, quo-
cumque fecerint inimici, memoriam abundantia suavi-
tatis IESU valeas eruclare, hunc clypeum contra inimico-
rum insulsum opponens.**

S. Stephanus quantopere suos inimicos dilexerit, quàm-
efficaciter pro iisdem oraverit, testatur S. Augustinus
de SS. dum ejus orationi conversionem Sauli adscribit,
dicit: *Saule, Saule, quid me persequeris? alim quidem
viam te perdere, sed Stephanus meus oravit pro te. Tu in-
jurias contra nomen meum, ego te faciam servum meum. O
saule, lupus rapax, comedisti, expecta paululum, & digeres.
Saulus est filius perditionis, & erectus est vas electionis.
Saulus est Saulus, erectus est Paulus. Nam si Martyr Ste-
phanus non orasset, Ecclesia Paulum non haberet. Sed ideo
terra erectus est Paulus, quia in terra inclinatus ex-
celsus est Stephanus.*

S. Sabinus Amissi Episcopus cum à Venustiano Tusciæ Præ-
sule ad Christianam fidem ab initio comprehensus, postea
in manus utraque illi abscissa fuisset, non modò ex corde
injuriam remisit, sed etiam, cum Venustianus mox
oculorum dolore vexatus remedium posceret, libenter
cessit, ferventer pro eo oravit, & efficaciter sanavit, tan-
tò beneficio effecit, ut & ipse ex inimico amicus, ex in-
imicus Christianus fieret. Surius 3. Mart.

S. Alexander Patriarcha Hierosolymitanus, cum unus ex
suis suis aurum furatus esset, & propterea in Thebaidem
Egypti fugiens in Latrones incidisset, hoc comperto, octo-
nario Numismatis eum redemit, eoque reverso tam benigne
amicè est usus, ut quidam ex incolis urbis dixerit, nihil
magis mirabilius, quam in Alexandrum peccare. Sophron. in
Spiritu, c. 34.

S. Ignatius cum Contubernalis quidam invidia
te graviter in ipsum exarsisset, idcirco ei renuntiavit
set, se omnes Societatis JESU homines à Perpiniato
usque igni traditurum, non modò tali Nuntio officio
non ostendit, sed potiùs in hæc verba respondit:
dem, quotquot nostri in Hispania sunt, cremandi
vaturum dicis, ego verò id dico, & opto, ut & tu
flagres, & amici tui ac necessarij non solum, qui in
nia sunt, sed in universo orbe terrarum existunt,
sancti igne inflammentur, & ardeant, ut perfectio
men adepti divinam gloriam angeant magis &
Vita l. 5. c. 1.

Alanus de Solminihac Episcopus Cadurcensis de
micis dicebat: Hi sunt illi, qui potiorem precum
partem sibi adsciscunt; nunquam in conspectu DEI
quin illorum reminiscar, quia propter miserum in
santur, statum eorum misereor. Orationi conjon
cusationem, dicens, tales neutiquam imaginari
iniquè facerent. Ne verbum quidem quod ipsis de
esse posset, quòve testaretur offensu. se, protulit
sed illud potiùs effatum plerumque protulit; Christus
Christi Servatoris injurias potiùs, quam proprias
das esse. Hinc cum Sacerdos quidam ob atroces
in ipsum effusas ab officiali in carcerem conjectus
eum reprehendit Alanus: Quid? aususne fuisti in
date Presbyterum, quòd me convitiis lacestiverit
quando audivisti, DEI Filium propter atroces in
illatas aliquem in vincula coniecisse? abi, & quam
illum libera, utque DEI conserves honorem, studium
remque nominis mei depone, & cura, ne in terris
à quoquam offendatur; nec enim cogitandum est,
vindicemus, at bene, qui DEUS noster vindicetur,
quam non à nobis mortalibus offenditur. Vita l. 3. c. 1.

P. Edmundus Campianus è Societate JESU, justitiam
Elisabethæ in Patibulo suspensus, & in partes seclusus
ante mortem coram innumera Populi multitudine
ba protulit: Spectaculum facti sumus & Angelis, &
nibus. Ego hinc spector suspendendus, & in quatuor
secandus quasi Proditor & Hostis Patriæ, sed tu, Do-

innocentiam meam, scis me non aliud respirasse, quam
gloriam salutem. Si aliud spectassem, amplos honores &
oblatas ab iis, qui me morti addicunt, acceptissem.
Si veniet Elisabetta dies, qui revelabit occulta cordium,
ostendet, an ego & Socij te sincerè amaverimus, qui pro
vita tua tot periculis, labori, & morti nos exposuimus?
tui Ministri, qui à te nihil aliud quærunt, quam opes,
dignitates, & tibi adulantes in hæresin & cædem Sancto-
rum inducunt. DEUM oravi, & oro, ut hæc mors mea, quam
patior, sit piaculum peccatorum tuorum: tibi ve-
ram, fidem, & felicitatem æternam impetret; & utinam
de morte mea à te illata felicitatem tibi emam. Vita.

III. Alter actus est, ut Inimicos sive proprios, sive alie-
nos ad concordiam reducere studeat; si enim Filij hujus sæ-
culi etiam, dum canes in domo sua rixantes vident, mox
impescere eos, & à rixa abducere student, quanto magis
Sacerdos in Ecclesia Christi rixantes inter se Filios mitiga-
re, & ad concordiam reducere debet; id quod sat multi Sa-
cerdotes egregiè præstiterunt.

S. Franciscus Xaverius non modò ipse, ubicunque poterat,
inter se diffidentes conciliabat, sed etiam Sociis suis id sum-
mè commendavit, monens, ut impensè inculcarent, in
controversiis, litibusque plerumque plus impensæ fieri,
quam quanti id sit, de quo litigatur. Vita l. 6. c. 12.

Franciscus Strada è Societate JESU Salmanticæ, cum duo
Christiani inter se odium foverent, ad quod tollendum
interuenit, ut quis suffecerit, ut alter etiam crescente
odio scædum in ore vulnus acceperit, vocatus ad eos cum
multa nec quicquam dixisset, tandem in genua provolutus ad
pedes illorum dixit: En ego sum ille, qui te læsi: ego, qui
injuriam feci, sed delicti veniam peto, sed pacem postulo
per Christi crucem. Non tulit has voces alter, sed confestim
ambo inter se conjuncti omne odium deposuerunt. Hist. Soc.
1. 6. c. 6.

Silvester Landinus itidem è Societate JESU, cum Cives
urbis cujusdam gravissimis inter se odiis dissiderent, in Ca-
thedra quondam existens Christum in cruce pendentem &
velo obductum alloquens, postea sermonem ad Auditores
conuertens, non priùs se eis Christum, velo remoto, osten-
surum

furum dixit, quàm odia mutua deponerent. Quà
persuasi Auditores, in mutuos amplexus ruerunt, omnia
in amorem verterunt. Hist. Soc. p. 1.

Mindelhemij in Suevia, cùm anno 1599. duo ob
inimicitias totis quinque annis à communione ab-
sent, & ante ipsum etiam Societatis JESU Sacerdotum
ad eos conciliandos vocatus fuerat, gravissimis inter-
giis certassent, memoratus Sacerdos, cùm dehortatio-
nil proficere sentiret, in genua tandem procidens, ante
Christi mortem & vulnera oravit, ut iras ponerent
eum inirent; quo spectaculo obstupefacti illi mor-
runt. Annua Gerin. Sup. anno 1599.

IV. Audiant ergo Sacerdotes Salomonis saluberrimum
monitum c. 25. Prov. *Si esuriverit Inimicus tuus, non
lucrum, & si sitierit, potum da illi; prunas enim comedit
super caput illius, & Dominus reddet tibi.* Dicitur
si alios ad lites & inimicitias pronos videt, dicat
cum S. Paulo 1. Cor. 11. *Si quis videtur consentire
nos talem consuetudinem non habemus, neque
sciamus.*

§. V.

De Exemplis Caritatis erga In-
firmos.

I. Si ulla alia, hæc quoque Caritas vel maxime
necesse est Sacerdotibus; cùm enim ex una parte grave
ac molestum accidat infirmis quodcunque genus morbi
altera verò parte hoc ipso, quòd difficile sit, patienter
modi miserias sufferre, valde etiam meritum sit
bita cum resignatione & dispositione supportentur.
egregiam Sacerdos occasionem habet, magnum illi
tium afferendi, & eosdem ad ingentia merita augenda
vandi, uti multi insignes operarij fecerunt.

S. Paulus suam erga infirmos caritatem ipse manifestavit
quando 2. ad Cor. 11. dixit: *Quis infirmatur, & ego
infirmor? quis scandalizatur, & ego non uror?*

S. Bonaventura supra, quàm credi potest, infirmorum
rà delectabatur, quòque gravioribus morbis aut cogitatio-

gravabantur, eò magis se eorum obsequio applicabat, & majorem diei partem in his officiis consumebat. Vita Julij.

S. Nicolaus Tolentinas, licet propter verbera Dæmonum se recipere ingredi non poterat, magnâ tamen caritate ac clemencia ægros invisebat, nec solum ex animo consolebat, sed etiam, quidquid habere poterat earum rerum, quæ delectant, eis offerebat. Vita 10. Sept.

S. Ignatius Lojola, cum Coadjutor quidam feбри laborans meliori cibo indigeret, tres nummos in eam rem insumi iussit, dicentiq; Obsonatori nihil dein pro aliis superesse, respondit: atqui nos sani arido pane contenti esse possumus. Alias cum duo Tirones vix pedem in domum intulissent, & mox in morbum incidissent, aliis suadentibus, ut propter angustiam domi ad Noloocomium portarentur, nequaquam dixit, id fiat; an domi nostræ locus non erit iis, qui mundum totum pro DEO reliquerunt? Quærat locus, & DEUS nobis propter illos benefaciet.

Jacobus Merlohorstius Parochus nihil antiquius habebat, quam ut ægros, Paræciæ cognosceret, & studiis aliisque quibuscunque rebus sepositis inviseret, admoneret officij Christiani, consolaretur mæstos, & Sacramentis ultimis ad supremam luctam præmuniret; egentibus autem pecuniario subsidio subveniret. Hic iterum, qui temporis parcissimus erat, non horas supputabat, dies & noctes integras, cum necessitas urgeret, vel æger flagitaret, traducebat; sæpe cum ipse debilis magnis doloribus affligeretur, sui, somnique oblitus noctes integras perdurabat: quæ causa morbum & mortem ei intulisse videtur. Vita c. 34.

Gabriel de Logrono è Societate JESU, quoties de nocte Campana in Collegio audiebatur, statim de lecto exiliebat, & sanitoris diligentiam antevertebat, sciscitabatûrque, num aliquis infirmus se vocaret. Annæ 1612. Colleg. Mexic.

Alaæus de Solminihac cum infirmis infirmabatur, & illorum dolorum per compassionem particeps fiebat, negotiorum tunc spectabatur, quam Mater aliqua fuisset erga Unigenitum suum; cavebat, ne quidquam deesset, omni hora, si poterat, eos invisebat, illisque in vilioribus rebus desero-

deferebat obsequium, nec unquam eos deserebat, tamen S. C. morbus periculosus esset. Vita l. 3. c. 11.

Vincentius Caraffa Societatis JESU Generalis caritate amore prosequabatur, ut neque Generalis officium, neque squallor Personarum, neque locorum fœtor, neque eorum dehortatio, neque vitæ periculum ab eorum secedere eum absterere potuerit, unde tandem lethalem ex hoc morbo sequio morbum contraxit, & mortem, quam in hoc officii ritatis oppetere semper desiderarat, obiit. Vita l. 1. c. 11. p. 1. l. 6. n. 56.

II. Itaque Siracidis verbis adhortentur se Sacerdotes. *Non te pigeat visitare infirmum; ex his enim in domo ne firmaberis.* Dicant proin, quotiescunque ad infirmos vocati fuerint, cum Christo: *Ego veniam, & curam consolabor illum.* Dicant cum Apostolo r. ad Cor. *Etus sum infirmis infirmus*, non mentiendo, ut ait S. Hieronimus ep. 18. sed compatiendo, non simulantis affectu commiserantis affectu; *magnum* quippe, teste S. Gregorio Nazianz. *calamitoso remedium est miseratio ex animo duxerit, negligi viderit, aut negari.*

§. VI.

De Exemplis Caritatis erga Pestiferos.

I. Cùm juxta Christi testimonium, majorem necesse habeat caritatem, quam qui animam ponit pro Amico, et ceteris, Sacerdoti ad Caritatem Proximo exhibendam specialiter vocato, etiam hoc obsequium negligendum esse, sed potius tantò ferventiùs suscipiendum, quatenus clarior em habeat occasionem Pastoris boni officium imitari, animamque suam pro ovibus ponendi. Quo in genere plures Sacerdotes præclaro exemplo præiverunt.

S. Carolus Borromæus, cum Mediolani pestis acerrimè grassaretur, peractâ supplicatione publica, nudis pedibus, in illo valido fune, manibus ponderosâ Cruce infertâ, cum quibusdam Familiaribus suis servitium aegrotorum peste laborantium auspicatus est, & ipsemet infirmis ac moribundis pestem halantibus Sacramenta ministrabat, nihil veritus addere lectis expirantium, suggerens illis misericordiam DEI, & plenariam in postremo vitæ Articulo indulgentiam largiens. Comp. vitæ c. 23.

In Romano Martyrologio 28. Februarij fit mentio illorum Presbyterorum, qui Alexandria, cum sub Valeriano Imperatore Pestis gravissima grassaretur, morbo illo laborantibus ministrantes, libentissimè mortem oppetierunt, quos velut Martyres religiosa piorum fides venerari concedit; de quibus etiam S. Dionysius Episcopus Alexandria apud Eusebium l. 7. c. 16. sequens testimonium dedit: *Ex Patribus, qui virtute erant præstantissimi, in hunc mortem oppetiverunt, adeo ut istud mortis genus, quod propter incredibilem pietatem, & robustam fidem suscipiebatur, nihil a splendore Martyrij abesse videretur.*

S. Bernardinus Senensis, cum anno millesimo quadringentesimo Jubilæo innumera multitudo Peregrinorum Romam tantum peste correpta in Hospitali Senensi jaceret, & ob intolerabilem fetorem nemo fermè reperiri posset, qui inservire illis vellet, ipse in primis multis septimanis accuratissimè, & officiosissimè illis ministravit; postea verò advertens se tali labori solum non sufficere, duodecim pios & religiosos Juvenes ad se vocans, eisdem multis argumentis ostendit, quam præclarum DEOq; & Proximo gratum obsequium præstare possent, si infirmis his servire, vitæque, si necesse foret, in hoc servitio ponere vellet; cumque non difficulter id iis persuasisset, mox omnes peccata confessi, & sacro epulo refecti curam ægrotorum magna cum alacritate susceperunt. Itaque S. Bernardinus officia inter illos ordinatissimè distribuit, ita tamen, ut, quoad fieri poterat, ipsemet omnibus adesset, pharmaca pararet, cibos porrigeret, sordes amoveret, condoleret, solaretur, Sacramenta porrigeret, vitâ sanctos sepeliret, omniâque alia caritatis officia summa cum alacritate & patientiâ præstaret. Non est

est autem passus benignissimus DEUS, ut inter tot vigilias, & incommoda unquam adversa valetudine rareret Divus, sed potius semper promptus, alacer, vigilans, defessus tum ægros, tum Ministros dictis & factis coram se habebat. Surius 20. Maji. c. 10. 11. & 12.

Alanus de Solminihac, cum Civitatis, in qua suburbium pestis corripuisset, ad eam avertendam generis remedia Subditis suis suggessit, spiritualia & corporalia. Prioris generis erant 1. Lex condita, pœna excommunicationis saltationes, aliæque recitatae quæ vix sine offensa DEI peraguntur, prohibebantur, & hortatio civium, ut pœnitentiam agerent, & iniunguntur; quem in finem DEI timorem & ejus judicium prædicabat, dicens, istas excubias omnium, quæ urbis portas locare possent, optimas esse. 3. Voti, quod in hunc finem conceperant, exolutio. 4. Inedia, & comprecatio, & supplicatio. 5. Expositio Venerabilium templis, & in fine Missarum solemnium cautatio. 6. *Recordare Domine testamenti*; cum oratione per summum Majoris Campanæ facta. Posterioris generis erant 1. Prohibitum infectorum cum sanis non necessarium contactum. 2. Nundinarum ommissio. 3. Excubias ad peccatum verius institutæ. 4. Separatorum habitaculorum pro infectis constructio. 5. Medicorum & Chirurgorum assistentia. 6. Consilium sanitatis institutum à primoribus civitatis. 7. Accurata visitatio locorum cuiusvis assignati. 8. Sollicita provisio tum necessariorum alimentorum tum Medicamentorum. Præter hæc media assignata ipsi primùm locum aliquem suæ Diœceseos peste correptæ, cum audivit, mox accurrit, & manè absoluta oratione egredietur, non amplius redibat, quàm sero vespere: ad januas domorum peste afflatarum accedens pulsabat, & postulat, advocans ad confessionem hortabatur, & ad mortem invitabat. Nec tamen ullam unquam ipse præservatricem medicinam adhibere voluit, dicere solitus, non alio modo, quàm divinâ providentiâ opus esse. Vita l. 3. c. 1.

Franciscus Februires è Societate JESU Fuldæ caritate peste afflatis ministrabat, ut ægrè, se solum ipse

ferret, cessante pestilentia, occasionem sibi tantæ caritatis diutius exercendæ eripi. Annus Rhen. 1597.

Alius quidam ex eadem Societate, cum Cœlitij intellectus, animum quoddam pœdore terribissimo resertum esse, in quo homines aliquot peste afflati sine auxilio jacerent, eò quod nemo illuc ingredi auderet, mox solus illuc intravit, & magnum sexus utriusque animam agentis numerum inveniens, omnes confessione expiavit, & ad mortem disposit. Annus Belg. 1597.

II. Perpendant itaque Sacerdotes, quàm pretiosa in conspectu Domini sit caritas in tali periculo monstrata, & S. Laurentij Justin. I. de S. Martino sententiam altè animo immutanti: *Magnum prorsus Martyrj genus est, utro se pro amore Christi dare periculis. Audi sine ferro Martyrem ex sua caritate morientem.* Resolvant se proin ad hoc obsequium intrepidè & hilariter exhibendum, certò credentes, quod vita, quæ propter caritatem despicitur, per caritatem melius obtinetur.

§. VII.

De Exemplis Caritatis erga Captivos.

I. Nec hujus quidem caritatis exercendæ rationes & occasionēs multiplices defunt Sacerdotibus; cum enim captivitas ipsa tum ob creptæ libertatis dolorem, tum ob carceris molestiam, tum ob conjunctum sæpe cruciatuum metum, ipsiusque vitæ amittendæ periculum, meritò inter gravissimas hujus Mundi misérias numeretur, facilè colligatur, ad hanc quoque vel maximè Zelum & Caritatem Sacerdotum extendere se debere, uti quam plurimi eorum non minus egregiè præstiterunt, quàm sagaciter agnoverunt.

S. Paulinus Nolanus Episcopus, cum omnia sua bona in captivorum redemptionem, & egenorum opem expendisset, & vidua quædam, ut Filium à Wandalis captum redimere posset, subsidium ab eo exposceret, seipsum pro illo in captivitatem tradi jussit, sicque diu hortulani officio functus est, donec, DEO sic mirabiliter disponente, à Domino

non ipse duntaxat, sed omnes etiam civitatis suae captivi liberati dimissi sunt. S. Gregorius l. 3. Dial. c. 1.

S. Sanctulus, cum Diaconum quendam à Longobardis captum audivisset, eundem ut sibi custodiendum persuaserat, ea tamen conditione, ut, si Diaconus ipse Sanctus illius loco necaretur. Quam mortem Diacono ad ipsius adhortationem aufugiente, alacriter ire paratus fuisset, Carnifex illum capite truncatum in altum sublatam demittere ad ictum non permissum, nec ipso Sanctulo precante & hortante eam demittentis tantis miraculis obstupescit Longobardi liberati sunt. S. Gregorius l. 3. Dial. c. 37.

S. Petrus Nolascus, cum Christi Fidelibus ab hostibus vitute redimendis omnem pecuniam consumpsisset, summum etiam pro illis vendere posse optaret, nocturnam aspectabilem habuit, ut ad sui honorem religiosorum, qui unice in captivorum Redemptionem haberet, adhortantem; cui proin monito confestim Socijs adscitis, non modò tribus ordinarijs Religiosis votis quartum de redemptione captivorum procuraverat, jecit, sed etiam religiosissime exolvit. Brev. Rom. l. 4. c. 1.

S. Raymundus Nonnatus, cum à B. Virgine, ut videretis & scientiam Sanctorum edocere dignaretur, intransisset, ab eadem intellexit, gratissimum ipsi fore, si Redemptorem sub titulo de misericordia redemptionis captivorum suggerente nuper fundatam ingrederetur. Unde eodem ordinem ingressus, & in Africam postea missus, cum à servitute liberasset, pecuniâ consumptâ, seipsum pro dedit; donec multis cruciatibus perpassis iterum in patriam rediit, vitamque sanctissime finiit. Brev. Rom. Aug.

S. Achatius Episcopus Amidenfis, cum Romani captivum ptem millia. Persarum cepissent, nec Persae ipsi committere vellent, aureis & argenteis Ecclesiae vasibus in metallo constatis, eosdem redemit, & alimentis ac viatico instructum ad Regem suum dimisit. Nicephorus l. 14. hist. c. 11.

S. Deogratias Carthagenensis Episcopus, cum Getaurum urbem cepisset, & ingentem multitudinem captivorum

...isset, universa quoque vasa ministerij aurea & argentea
...orum redemptionem impendit, & quoniam per captivi-
...em valde emaciati & morbis oppressi fuerant, duo tem-
...pro eorum habitatione assignavit, ibique illis cum ma-
...ga caritate serviebat, & omnia necessaria, donec curaren-
...at, subministrabat. Sur. 17. Oct.

S. Anianus Episcopus Aurelianensis, cum pro in augura-
...one tolemni urbem ingressurus, ab Agrippino urbis Praefe-
...to. Captivorum liberationem petisset, & hic recusasset,
...lapis ex alto in caput cadentis ruina graviter vul-
...eratus esset, eundem precibus suis curavit iterum, & sic
...paratam redemptionem captivorum obtinuit. Surius. 17.

Joannes Nunnus e Societate JESU Patriarcha Aethyopiae
...Medicinae artem ideo tantum addidit, ut aegrotis captivis
...mederi posset, quod & fecit, & si quos magis aegros adver-
...t, in suam domum tulit. Quod si vero aliqui laborem suis
...dominis perolvere non possent, ipse vices subibat. Hist.
...cc. l. 10. n. 118.

Itaque audiant Sacerdotes Salomonem monentem Prov.
...Erue eos, qui ducuntur ad mortem; & eos, qui tra-
...antur ad interitum, liberare ne cesses; sic enim sperare po-
...er, eadem mensuram caritatem hanc illi remensum iri, atque
...sum etiam a captivitate aeterna inferni, aut temporali Pur-
...gatorij citius liberatum iri.

§. VIII.

De Caritate erga Pauperes.

1. Si funiculus triplex difficulter rumpitur, ut Salomon
...Ecclef. 4. ait, merito Sacerdos ad hujus caritatis exercitium
...sum opere obligatum se credere debet, utpote ad quam tri-
...plici ratione velut triplici, eoque fortissimo funiculo ad-
...stridum se agnoscit, quorum primus desumitur ex ipsa na-
...tura honorum, utpote quae, sicut ex Ecclesiasticis redditibus
...accipiuntur, ita in pios iterum usus expendenda sunt; nam,
...ut rectè S. Bernardus in declam. sup. ecce nos pronuntiavit,
...patrimonia pauperum facultates sunt Ecclesiarum; & sa-
...cilega est crudelitate surripitur, quidquid sibi Ministris
...Dispens-

*Dispensatores, non utique Domini & Possessores
eum accipiunt, & vestitum.* Secundus de

statu Clericalis dignitate, ratione cuius, sicut ad
perfectionem obstringuntur, ita etiam virtutem caritatis
misericordiae majori cum perfectione exercere tenentur.
Iudque Christi Luc. 6. pronuntiatum sibi pia alijs
re: *Estote misericordes, sicut Pater vester misericors*
T. rarius ex officio Pastoris desumitur; ratione cuius
tur, non verbis duntaxat, sed exemplis etiam docetur
quae Fidelibus vel necessaria sunt, vel utilia, inter
non minimum est Misericordiae exercitium, ut patet
Leo in f. de apparit. dixit: *Misericordia virtus
ut sine illa caetera virtutes, etsi sint, prodesse non
Quamvis enim aliquis fidelis, & castus & sobrius
lis maioribus ornatus insignibus, si misericors
est misericordiam non meretur; unde perfectissimi
Sacerdotes hanc virtutem singulari semper studio &
re exercuerunt.*

S. Joannes Eleemosynarius eidem Pauperi ter eleemo-
perenti ter dedit dicens: Ne forte Dominus meus
stus sit, periculumque misericordiae meae facere velit
petes Dominos suos appellabat, eo quod hi soli operari
possint, ut à Christi regno non excideret. Si quopiam
nullus eleemosynam petebat, graviter tristabatur. Sed
exultatione quidam eum dicentem audiverunt, sic ait
DEUS, mittendo, & ego dispergendo, videbitis, quod
cat. Cùm in Civitatem Amathuntem venisset, testatur
tum in haec verba dixit: *Joannes humilis servus
rum DEI, propter impostam autem Pontificatus dignita-
tem Christi gratia liber. Ago tibi gratias, Domine
meus, quod me dignum censueris, qui tua tibi offerret
quod ex mundi bonis nihil mihi aliud sit relictum, nisi
tia pars nummi, quam ipsam quoque jubeo dari pauperi-
bus, qui sunt mihi Fratres in Christo. Quando enim
permissione creatus sui Episcopus Alexandriae, inveni
Episcopatu octo circiter millia librarum, ex oblatione
tem piorum collegi denis millibus plures pecunias.
cùm cognoscerem esse Christi, Christo etiam dare volui
nunc quoque trado animam. Surius in vita.*

S. Nicolaus Episcopus viduis, & Orphanis, aliisque egenis pecuniâ, consilio, operâ nunquam defuit, quippe qui prater necessaria corporis, & suppellectilem tenui vitæ opum nihil sibi relinqueret. Ut pudori trium Virgini-um quas Pater ob paupertatem prostituere decreverat, con-tereret, tribus diversis noctibus tantum auri per fenestras domum projecit, quantum sufficiebat ad singulos hone-locandas. Vita. 7. Sept.

SS. Ambrosius, Augustinus, Casarius, Callus, Hugo E-ricopus Gratianopolitanus, Odilo Abbas, & alij plures us-adeo profusi erant in pauperes, ut etiam calices, & vasa-ora in eosdem distribui curarent. Surius in vit.

S. Richardus Episcopus Cicestrensis in Anglia, cum Fra-ter ejus, cui temporalium rerum curam commiserat, diceret, tanta Pauperum multitudine proventus non sufficere, re-pondit illi: Itane rectæ rationi consentaneum tibi vide-ur, mi Frater, ut nos ex vasis aureis & argenteis edamus & bibamus, & Christus in pauperibus suis fame crucietur? sed equus, quo vehor, magni pretij est, vendatur obsecro & ole, & illo pretio alantur pauperes Christi. Vita. 3. April.

S. Laurentius Justinianus adeo omnia Pauperibus distri-uebat, ut aliquoties cogereetur æs alienum contrahere. Et-iam Procurator quæreret, quâ spe hoc faceret? respondit: spe Domini mei, is enim pro me dissolvere poterit. Nec-esse illum fallebat, nam continuo insperatis ex locis Domi-ni pecuniam illi submittebat. Vita 8 Jan.

S. Reimberrus Episcopus Bremensis ubicunque esset, sem-er habeat, qui erogandos pauperibus nummos in sacculis circumferrent; & ipse etiam ad hunc finem marsupium in-sona appensum habeat, ut, si absente Eleemosinario pau-er occurreret, ad manum haberet pecuniam, quam largire-ur. Ad quod studium suos perpetuo invitabat dicens, non-esse eos cunctanter opitulari egenis omnibus, quando,-uis eorum sit Christus, vel quando ille veniat ad nos, igno-ur. Vita 4. Febr. apud Haræum.

S. Antoninus Archiepiscopus Florentinus, si aliquid Chri-omine ab eo petebatur, nunquam denegabat; si dom-ina haberet, a Proximis mutuò capiebat; qui si recusâssent,

vestes, caligas, calceos, domesticam suppellectilem
 bat. Vita 2. Maji. apud Haræum.

S. Thomas de Villanova Episcopus amplos Ecclesiæ
 ditus usque adeò in egenos dispersit, ut ne lectulum
 sibi relinqueret, nam eum, in quo jacebat, cum in
 evocaretur, ab eo commodatum habuit, cui ipsius
 antè eleemosynæ loco donaverat. Breviar. Rom. 1. 6.

S. Carolus Borromæus arcam eleemosynis pen-
 exhaustam, in d. quorannis etiam ad multa millia ob-
 habeat; neque tamen timebat novas subito impo-
 gratiam Pauperum. Quin etiam cum Orientem
 tum quadringentis millibus aureorum vendidisset, in
 ginti quinque dies omnes has pecunias in elec-
 pia opera absumpsit. Brev. Rom. 4. Nov.

Alexander V. Pontifex tam munificus & liberatis
 Pauperes, ut per jocum dicere soleret, & jure possit
 vitem Episcopum, pauperem Cardinalem, Mendicantem
 tificem esse. Surius. to. 4. de Ludov. Ep. Tolos.

Clemens VIII. præter tredecim Pauperes, quos lo-
 alere solebat, aliam mensam pro pauperibus petegit
 se parari voluit, quibus optima quæque fercula ex
 sa submittebat, vilioribus sibi retentis. Baron. to. 4.
 367.

Andreas Fesulanus Episcopus adeò benignus &
 fuit in pauperes, ut omnium nomina descripta
 eos sine lacrymis aspicere posset. Spec. Episc. Typogr.
 n. 4.

P. Bernardum Realinum è Societate JESU pauperum
 rum suarum diligentem Procuratorem, Turcorum
 amantissimum Patrem agnoscebant, rem illorum
 dilatabat, & ditabat. Vit. c. 19

Jacobus Merlohorstius Pauperes in quatuor Classi-
 debat, videlicet vulgarium pauperum, Studiosorum,
 giosorum, Exulum. Pro his separatam domi serva-
 cam, quam Gazophylacium Pauperum appellabat, in
 quidquid egenis applicabat, unà cum tertia pro
 parte recondebat. Cum tempore Suecici belli in
 titudo exulum Colonia confluxisset, ipse omnes

venerant, in atrium inducebat, & canistro panibus,
 cella caelo onerata, singulis ipse manu propria cum
 magna caritatis & benevolentiae significatione distribuere,
 hac ratione saepe sexaginta vel centum una die pa-
 ueres, magis earum multitudine & accursu recreatus, quam
 curritus. Nec unquam alias visus est ulli egeno stipem
 dicere solitus: semper adhuc reperio aliquid, quod
 pauperibus largiar. Cumque demum pecunia in summa
 caritate deficeret, supellectilem ipsam distrahere co-
 lectumque, in quo jacebat vendidit. Dicere quoque
 Familiari solebat: Alij, dum moriuntur, legatis pijs
 ut Pauperibus, ego vivus malo ijs succurrere, cer-
 de auxilio praestito miseris, securus metiti praemis-
 que.

Alanus de Solmini hac adhuc Abbas, cum egenorum magna
 copia, in certas turmas eos distribui iussit, earumque
 liber uni Religioso assignavit; & quia pane verbi DEI
 ac materiali indigebant eleemosyna spirituali prius
 curabat. Instruebantur itaque in DEI Deca-
 logi prima Fidei rudimenta docebantur, & qua ratione
 sacramenta religiose suscipere, vitamque Christiano more
 vivere deberent, docebantur, & tum demum stipe dona-
 bantur. Sed & saepe modicum illud panis, quo vesceretur,
 sibi subtractum illis reservavit, castaneis quoque
 contentus, & videns, se plus facere non posse, apud a-
 rchidiaconum corudem Procuratorem egit, divites cohortatus, ut pro
 pauperum solatio viscera misericordiae induerent. Episco-
 pus postea factus primas inter curas habuit, ut egentium ne-
 cessitatibus subveniret; iustravit proin Xenodochium urbis,
 in loco perquam incommodo collocatum invenisset,
 in meliori ut aedificaretur; omne studium adhibuit, ma-
 gnaque cum in suam summam pecuniae contribuit. Ubi
 quoque locorum in sua Diocesi fuisset, & quocumque tem-
 pore generalem semper stipem erogavit, nec a se paupe-
 rum curam gerebat eorum, qui ex pudore suam egestatem
 prodere volebant, quorum necessitates praeveniens eisdem
 administrari volebat, quod publice flagitare erubescerent,
 quae in Judicem relatos in oratorio conservabat, ne e me-
 moria

Instrua. IX.

P

moria

moria laborarent. Ut autem talibus elemosinis faceret
 copiosius vacare posset, in primis de quotidianis expensis,
 detraxit, dein Domesticorum nonnullos dimisit, cum
 propè equos cum carpento divendidit, & sumptus curam
 suorum victualijs imminuit. Cùmque ferventibus
 quitania turbis Abbas quidam ipse significaret, Regem
 stes contra Mercuesiam arcem agitare consilia, eo quod
 rent, se magnam ibi pecuniæ copiam reperuros,
 Alanus, nihil arci suæ se timere, sique occuparetur
 tos thesauros neutiquam in ventum iri, eò quòd man
 perum eos jam in securum locum deportaverint.

c. 13.

II. Itaque Sacerdotes saluberrimum S. Tobie
 consilium c. 4. datum sibi ab Ecclesia, quin & ipse
 etum existiment, & observent: Quo modo potest
 misericors; si multum tibi fuerit, abundanter
 exiguum tibi fuerit, etiam exiguum libenter imp
 da. Nam, ut S. Gregorius in reg. rectè advertit,
 tribuitur pauperi, si subtili consideratione pensetur
 donum, sed mutuum; quia, quod datur multu
 dubio fructu recipitur, cum ipsa S. Scriptura test
 feneratur Domino, qui miseretur pauperis; se
 cerdos, vis esse mercator bonus, inquit S. Augustin
 pist. 1. fenerator egregius; da, quod non poter
 ut recipias, quod non poteris amittere. Da modic
 recipias centuplum: da temporalem possessionem,
 quaris aternam hereditatem. Et iterum c. 15.
 Dom. Dicit tibi Christus: da mihi ex eo, quod
 de meo quero, da, & redde. Habuisti me largit
 me debitorem, habeam te feneratorem. Tempora
 das, aterna tibi restituam, te ipsum tibi reddam,
 te mihi reddidero.

§. IX.

De Caritate erga Peregrinos vel Hospitales

I. Quantopere hæc caritas, quam alij Hospitalitatem
 cant, Sacerdotibus conveniat, jam olim Concilium

faciente iudicavit, dum ait: *Ut omni rapina tollatur occu-
satio, volumus ut Presbyteri, qui bonum exemplum carita-
tis omnibus ostendere debent, hospitales existant iuxta Do-
mnicum & Apostolicum praeceptum, ut humanitati in tri-
butis iter facientibus, quia per hospitalitatem quidam pla-
cerant DEO, Angelis receptis. Et Dominus in iudicio di-
xit: Hospes eram, & collegistis me. Et Job
ait: Ostium meum semper viatori patuit; cui decreto
promptius parere debent Sacerdotes, quanto maiorem
tali Hospitalitate fructum sperare possunt, duplicem præ-
cipue quorum primum S. Clemens Papa. epist. 1. indicat di-
cas: Caritatis recipienda & habenda maximum est fo-
mentum, si frequenter inter vos communem cibum vestrum,
etque faciatis: & quantum quisque pravalet, cre-
dentiorem suam, saltemque suam cum Fratris sumat. Per
dilectio comparatur, & causa boni totius in huius mo-
dum Fratribus. Secundum DEVM per hac temporalia offi-
cia & caritatis fructus aeterna gaudia comparatur,
quæ ultima verba etiam alter fructus, scilicet beatitudi-
nis copiosior obtentio, indicatur; de quo apertius S. Chry-
sostomus c. 2. sup. Matt. sic loquitur: Qualem mercedem
accipit peregrinantem; & sunt ambo aequales, & qui
propter DEVM refrigerat; & qui propter DEVM laborat.
Quas causas non pauci Sacerdotes Hospitalitatem singu-
liter observarunt.*

S. Silvester Pontifex omnes Peregrinos Romam venientes
cum caritate excipiebat, pedes abluebat, & in lecto
 collocabat, ita ut cum Job. c. 31 dicere posset: Foris non
fuit peregrinus, ostium meum viatori patuit. Surius.
c. Dec.

S. Hieronymus de se, Sociisque scribit in proem. lib. 7.
Ezech. Nobis in Monasterio Hospitalitas cordi est, om-
nibusque ad nos venientes lætâ humanitatis fronte suscipimus.
Quo alibi ait, nullam horam, nullumque momentum esse,
quo non Fratrum turbis occurrerint, & Monasterij tolli-
tatem Hospitum frequentiam commutarint.

S. Gregorius Pontifex tantæ fuit Hospitalitatis, ut
 pris his, quos tam per diversas regiones, quàm Romæ
 que, Longobardorum præfidie gladios fugientes, in
 stipe misericorditer nutrebat, quotidie quoque ad
 suam peregrinos quoslibet invitaret, inter quos
 quâdam unus accessit, in cuius manibus, dum ipse
 militatis ministerio aquam fundere vellet, conversus
 accepit, sed repente eum non ampliùs vidit. Ut au-
 ret, quis ille fuerit, sequenti nocte Christus per visum
 li dixit: Cæteris diebus me in membris meis, huius
 tem die me in memetipso recepisti.

S. Anselmus Archiepiscopus Cantuariensis tam
 circa Hospitum susceptionem, ut nonnunquam
 bus Fratrum suo jussu fuerit de refectorio sublan-
 spiritibus appositus, cum tunc in promptu aliud
 Unde frequenter à Cellarijs & Camerarijs aditus
 consilij contra penuriam caret, requisitus, hoc
 spondebat: Sperate in Domino, & spero, quia ipse
 ria vobis ministrabit; & mirabili modo non tene-
 bat in re. Vita. 21. April. apud Haræum.

Leo IX. Hospitalitate adeò erat insignis, ut
 Peregrinis & Hospitibus semper pateret, unde
 ante fores suas Leprosam invenisset, eumque præ
 dia collocari in lectulo suo mandasset, apertis
 nitore foribus, nusquam pauper inventus est, haud
 quia Christum sub specie illius Pauperis recepisse
 na in vit.

Cerbonius Episcopus quoque Hospitalitatis
 lariter se addixit; unde, cum quondam transeuntes
 ut à Gothis persequentibus securi essent, recepisset,
 fer, ob hanc causam jussu Regis Totilæ compræ-
 Ut sis ad devorandum projectus, intactus ab illis man-
 que à Rege ob manifestum miraculum obstupefactis
 mis dimissus est. S. Greg. 1. 3. Dial. c. 17.

S. Carolus Borromæus tantopere Hospitalis erat,
 tium illius perpetuò pateret extraneis & peregrinis
 Principibus & Prælati, quàm Personis vulgaribus
 eunque. Singularem verò caritatem exhibere eor-

transalpinijs Advenis, confirmando illos in fide Catholica,
 fortassis de regionibus Hæreticis essent, ac de medijs ad
 eam necessarijs erudiendo. Alios Hospites, maximè
 nobiles & in dignitate constitutos honorabat libris Spiritua-
 libus, Rosarijs, alijsque hujusmodi devotionis incitamen-
 tis. Pauperibus præter victum largiebatur viaticum; E-
 scolopis, si opus haberent, etiam novas vestes dignitati il-
 lorum congruas, ne quisquam indonatus à viro tot benedi-
 ctionibus affluente recederet. Vita. compend. c. 22.

Jacobus Merlohorstius, cum, Milite hostili patriam Co-
 niensem devastante, Rusticus cum Uxore, Liberis, Peco-
 ribus Coloniam venisset, & quò diverteret, ignarus, casu
 domus Jacobi pulsaret, miserus exulis eum cum tota familia
 in domum recepit, jumentis stabulum aptavit, per hyemem
 in habitatione prospexit, & majorem anni partem sustenta-
 vit, ad pietatem verò sic instruxit, ut eadem cives vel æ-
 quare, vel superare possent. Sacerdotes quoque exules ex-
 hibitos sedibus stans in hebdomada diebus ad mensam vo-
 cabat, imò faciebat liberam potestatem, quoties egerent,
 vel ipsi vellent, pro arbitrio redeundi. Vita. c. 26.

II. Meminerint ergo Sacerdotes saluberrimi moniti à S.
 Paulo ad Hebr. c. 13. dati: *Caritas Fraternalis maneat
 inter vos, & hospitalitatem nolite oblivisci. Est namque
 publica species humanitatis, ut S. Ambrosius l. 2. de offic. c.
 1. Sapienter advertit, ut peregrinus hospitio non egeat,
 ut respiciatur officiosè, pateat advenienti janua. Valde id
 decorum totius est orbis existimatione, peregrinos cum ho-
 mine suscipere, non deesse mensa hospitalitatis gratiam,
 prætercere officijs liberalitatis, explorare adventus Hospi-
 tium. Discite ergo, inquit S. Augustinus contra 5. hæ-
 resin Manichæi (& vos præcipuè, ô Sacerdotes) sine discretionè
 prædicare hospitalitatem, ne, si fortè cui domum clausuris,
 humanitatem negaveris, ipse sit Christus.*

§. X.

De Caritate erga Domesticos.

I. Quod S. Hieronymus in epist. ad Oceanum de Episco-
 palibus obligationibus dixit, videlicet, ut, quod Populo præceptu-

rus est, prius à Domesticis exigit; hoc idem etiam
dote quovis domesticam Familiam alente dici possit
nim S. Paulus 1. ad Tim 5. dicere ausus est: *Si quis
suorum, & maximè domesticorum curam non habet
negavit, & est infideli deterior*; quanto magis de
te, qui majorem in Spiritualibus curam de suis ha-
bet, id servendum erit; unde meritò Sacerdotes
singularem semper Domesticorum curam gesserunt.

S. Carolus Borromæus, quoniam inextinguibili
erat desiderio corruptos Cleri ac Populi mores emendare
ad imitationem Servatoris nostri JESU, qui prius curans
cere, quam docere, sapienter inchoavit hanc rem, quasi
à persona, domo, & familia sua. Quapropter apud
numero Domesticorum omnes Personas, quæ
commodè videbantur, & Ecclesiasticos duntaxat
fana exempla, & levamen in gubernatione. *Exspectandum
terat, retinuit. His deinde præscripsit saluberrimas
las vitæ Spirituales & Ecclesiasticæ, præcipuè ne
ricas, aut luxum qualemcunque professioni contra
surparent. Cubilia eorum crebrius obibat, inclinatus
piscabatur, mores & actiones cujusque observabat
tissimè, nempe quò certior fieret, neminem deesse
bi incumbenti, aut aliquid ad sanctam conversationem
pediens domi desiderari. Cùm aliquis suorum
jubebat eum diligentissimè curari, eique munera
mines peritos, & caritate flagrantes præstibat,
alijs domesticis visitari volebat, & ipse etiam visitare
ra comitate & suavitate, ut nemo esset, cui non illius
sui humanitas morbum levare videretur. Vitæ
7. & Hier. Platus. I. de Card. dig. c. 23.*

Julianus Cæsarius Cardinalis familiam suam, quæ
triginta Personas complectebatur, præcipuo amore
plectebatur ac fovebat, in morbis ipse necessaria
omnia, tum etiam ultro invisebat, & consolabatur,
que contigit, ut in ejus manibus cum magno studio
Spiritum DEO redderent. Idem Platus loc. cit.

Pius V. Pontifex Familiam suam magno studio
bat, cò quòd sciret, inde exempla ad omnes Ecclesiam
manare; hinc nihil in suorum moribus, habitibus, cultu
pore

...viviendi ratione vitiosum tolerabat. Familiam ve-
...jussu se velle habere dicebat, quæ & vita, & habitu
...quis exemplo esset, nec tam ministrorum numerum, aut
...corporis, quàm virtutem & integritatem sibi spectan-
...statuebat. Surius in Chron. anni 1566.

Robertus Bellarminus Cardinalis Domesticis suis tria præ-
...vetabat, blasphemias, carnis illecebras, & pugnas,
...omnia tanto insectabatur horrore, ut firmo decreto di-
...declaret, qui in hæc inciderent. Pluries per an-
...ipsemet cælesti pane eos reficiebat, & prius piis mo-
...reficiebat. Quotidianas preces instituit, quibus ipso
...præeunte omnem Familiam adesse volebat. Vita

Alanus de Solmini hac illis Famulis, quos de novo assu-
...nebat, prius insinuabat obligationes particulares, nimi-
...domesticos Episcoporum sanctè vivendo, bonum aliis
...plum præbere debere, utpote omnium oculis expositos,
...que leges Familiæ suæ præscriptas exhibebat, quas si
...observare parati essent, Exercitiis spiritualibus S. Ignatij
...vacare per aliquot dies jubebat. Leges autem potio-
...hæc erant, ut singuli quotidie Missam audirent, & horâ
...pomeridiana Litanias de B. Virgine simul recitarent,
...Examen Conscientiæ subjungerent. Singulis Feriis sextis
...hortationi domi habendæ interessent. Singulis minimum
...mensibus confiterentur, & communicarent. Ad Concionem
...omnibus diebus Festis accederent. Omnes in pace viverent,
...que mutuò ut Fratres diligerent. Nunquam extra domum
...licentia cibum, vel potum sumerent. Ab omni jura-
...mento, lusu chartarum, & thesserarum abstinerent. Quas
...omnes accuratissimè servari faciebat; hinc Coquum & Car-
...pentarium, quorum alter noctu extra domum dormiverat,
...alter verba minùs honesta protulerat, statim dimisit. Ut
...ocium fugerent, omnes sedulò occupabat. Erga infirmos
...singularem gerebat curam, ne quidquam illis sive in spiri-
...tibus, sive corporalibus deesset, & cuius ingentem amo-
...ris affectum demonstrabat, sæpe dicens: Domesticos nostros
...nos amanter habere oportet. Pro Medicinis ne obolum
...quidem expendere eos sinebat, nec salarium pro illo tem-
...pore subtrahere. De statu eorum assiduò inquirebat, &
...ipse-

ipsem non raro invisebat. Nulli verò dimissio-
peteret, negabat. Vita l. 2. c. 5.

Jacobus Merlohorstius omnes Domesticos sibi con-
ia morum similitudine, & vitæ innocentia similitudine
quod licet in teneris impetratu sit difficile, obtinuit
continuâ vigilantia, assiduisque monitis. Vespertinè
certum locum colligebat, ut Litanias cum variis psal-
recitarent, & Examen Conscientiæ facerent. Domini-
Festis diebus Evangelium dici congruum vernaculo
legebatur. Denique domus instar religiosissimæ
composita erat, nullus ut strepitus, fabulæ, risus, ve-
tas audiretur; etiam cum Exulum Familiam cum
admississet, præter laborantium strepitum, altum ubi-
gebat silentium. Vita c. 24.

II. Ad hæc ergo Exemplaria sæpe oculos suos re-
Sacerdotes, & sic Domesticis suis tam spiritualia, quam
poralia bona provideant, ut de illis perinde, ac de
forti & sapiente dici queat: *Non timebit domus sua
tribus nivis* (id est, grandibus malis & adversitatibus)
enim Domestici ejus vestiti sunt duplicibus, id est,
diis contra spirituales & corporales morbos & ca-
structi.

§. XI.

De Caritate erga Defunctos.

I. Ut appareat, quantopere hanc caritatem cor-
Sacerdotes debeant, melius id demonstrare non
quàm si referam, quid P. Jacobus Laynes Societatis
cundus Generalis ad Socios suos de hac materia scrip-
tum inter alia commendans iisdem, ut quotidie
frequentissimè antiuarum, quæ in purgatorio igne
tur studiosè meminissent, hæc ratione illis hanc carita-
persuadere conabatur: Namque quandoquidem Socie-
tantum exhaurit laborum, occupationibusque tam
sive literariis, sive spiritualibus implicatur, eo de-
secundum gloriam DEI, consilio, ut homines ad
felicitatem consequendam juvet, quem ad finem crea-
tioneque tam grandi redempti sunt, consentaneum

ut eundem prosequens caritatis spiritum, etiam ex hac
digressis ad cursum conficiendum opituletur, ne iusta
causa Societatis caritatem quasi imperfectam & man-
dantur accusandi, & merito liceat conqueri, se medio in tri-
tore, eoque loco destitutos, ubi nullam sibi ipsi opem ferre
possent. Ita Laynius, uti in Hist. Soc. p. 2. l. 2. à n. 88. vide-
tur. Quæ omnia facile etiam Sacerdoti cuivis applicari
possunt, & verò etiam non pauci insigniter applicarunt.

S. Odilo Abbas, postquam assiduo defunctis per psalmos,
sacrificia succurrere studuisset, demum ut
caritatem suam erga illos magis ostenderet, instituit, ut
maxima post festum Omnium Sanctorum die solemnis me-
moriam omnium in Christo quiescentium celebraretur, quæ
consuetudo postmodum à tota Ecclesia Catholica cele-
brata est. Vita 3. Dec. apud Haræum.

S. Nicolaus Tolentinas animam quandam sic ipsum al-
loquentem audivit: Veni, Pater venerande, veni, & respi-
ce, utrum te deceat acquiescere tantæ multitudini miseri-
tæ, quæ me misit tuam misericordiam flagitare; Et his
verbis illum ad locum duxit, ubi innumerabilis erat multi-
tudo ejus auxilium implorans, & dicens: Misere Pater,
interere turbæ tam miseræ utile tuum auxilium expectan-
tis, nam si pro nobis dignatus fueris celebrare, maxima
pars ab his atrocissimis pœnis eruetur. Quare cum is tota
hebdomade cum facultate Superioris pro mortuis celebrâ-
ret, adfuit iterum anima, & gratias agens dixit, se cum ma-
gnâ illius multitudinis parte à pœnis esse liberatam. Joan-
nes N. d. in anno morientium hebdom. 2. n. 10.

S. Ignacius animarum purgantium juvandarum desiderio
studiosus effectit, ut in Patria sua quotidie sub meridiem si-
cutam daretur ad orationem pro Defunctis faciendam. Glo-
ria S. Ign. c. 11.

S. Franciscus Xaverius parvâ campanulâ civitatem circui-
vit, & incolas ad orationem pro animabus purgantibus offe-
rendam commonebat. Eundem in finem consilio illius Ma-
gister homo constitutus est, qui quotidie sub noctem altera
campana internam, altera tintinnabulum portans urbem cir-
cumiret, & clamaret: Orate pro animabus fidelium defun-
ctorum, qui in purgatorio torquentur. Diligenter etiam

omnes, quos poterat, indulgentias illis applicabat. In lacrimis quoque diligenter fuit Fratrum suorum defunctorum & illis se in necessitatibus commendabat. Epist. l. 1. c. 1. & Barry solit. die 3.

P. Petrus Faber à Societate JESU tanto subinde se pro mortuis sacrificabat, ut toto sacri tempore lacrymæ ex oculis fluere. Optabat aliquando sentire vim doloris quos in passione sua Christus ex tot cruciatibus antequam jam tum propositis sensisset. Magnificabat Ecclesiam pro Defunctis, illisque maximè utebatur dicens, ceteris DEO probari, valere etiam ad Corporum salutem, cujus mentio fit in ipsis precibus. Incitabatur ad misericordiam, tum ex utilitate, quæ ex unius animæ patrocinio in Ecclesiam redundaret; tum ex majori gloria, cum in purgatorio non ita possint DEI gloriam sicut in celo. S. Gregorium ideo præcipuè coluit, quod tam luculenter de animabus illis scripsisset, illum pro illis invocans. Volebat, ut nostri, si ob occurreret orare pro illis non possent, saltem labores pro illis Hæreticos vel eo etiam nomine detestabatur, quod animabus illis damnum superba eorum impietas. Vita l. 2. c. 17.

Ferdinandus de Monnarij (alij Hernandus Monnerent, nisi fortè diversus sit) ex eadem Societate, quæ moreretur, omnes Missas & pia opera, quæ post suum sum à Societate offerenda erant, animabus purgantium scripsit, & hanc ipsam voluntatem suam literis conscripsit. Syllab. Prov. Pervan. 21. Sept. 1626.

Sacerdos quidam Pauper, cum assiduò Missas pro Defunctis, & accusatus postea de variis defectibus pro seopum, & fidejussorem dare jussus, invenire non potuit animas à se redemptas confugit, opemque petiit, quæ sunt quàmprimùm plures in aère extensæ manus pro spondere. Spec. Exempl. dist. 3. ex. 118.

Julius Mancinellus è Societate JESU, quoties peculiari affectu & studio Sacrificium pro defunctis & longo tempore perseveravit in orationibus ad quibus indulgentiæ pro piis manibus sunt annexæ, manè se vestiret, aut noctu exueret, incedens in

...vel ascendens scalas semper pro iis orabat. Con-
 ...etiam brevem tractatum pro iis, qui dediti sunt ju-
 ...illis animabus. Iter agens identidem pro iis fun-
 ...preces, labores & ærumnas, quos exantlabat, pro iis
 ...Incedens pedes, si viæ saxosæ & difficiles oc-
 ...currebant, calcos exuebat, ut plus pateretur, & satisfacere
 ...pro iisdem. Consuetæ suæ sat longæ flagellationi aliam
 ...iciebat pro piis manibus; quæ caritas illius, piis mani-
 ...tam erat opportuna & fructuosa, ut sæpius ad illum
 ...mittarent proprias suas necessitates & debita proposituræ.
 ...l. 3. c. 2.

Jacobus Rhem ex eadem Societate mirus erat animarum
 ...gantium Patronus; unde hæc illi sæpissimè apparebant,
 ...obertinè ad januam pulsabant, & eò vehementiùs, quò
 ...magis ope illius indigebant. Sæpe è Cæmiterio, è cujus
 ...egione habitabat, audita sunt clamare: Pater Jacobe, ora
 ...pro nobis. Annuz lit. Colleg. Ingolstad. 1618.

II. Exclamet ergo Sacerdos quivis cum S. Bernardo s. de
 ...quique negot. *Surgam in adjutorium illis; interpellabo
 ...emissibus; implorabo suspiriis, orationibus intercedam,
 ...sificiam Sacrificio singulari. Si fortè videat Dominus,
 ...judicet, & laborem convertat in requiem, miseriam in
 ...riam, verbera in coronam; his enim & hujusmodi officiis
 ...est earum miseria relevari, finire labor, destrui pœna.*
 ...Quod ut alacrius faciat, sæpe memor sit sententiæ à S. An-
 ...tonio prolatae de offic. dum ait: *Omne, quod defunctis cau-
 ...pretatis impenditur, in nostrum tandem meritum trans-
 ...motatur, & illud post mortem centuplum recipimus du-
 ...plicatum;* nam, ut Richardus de S. Viçt. l. 27. de mortuis
 ...ait, *anima erepra de purgatorio, dum adsunt celesti gaudio,
 ...modo interpellant exorando pro his, qui eis subvenerint
 ...in hoc saculo, DEVS enim illis nihil negat. Cupis ergo, o
 ...Sacerdos. ut tui misereatur DEVS? inquit S. Augustinus
 ...ad FF. in Eremo, fac, ut proximo miserearis in purgatorio;
 ...nam tantum tibi miserebitur DEVS, quantum tu misere-
 ...beris proximo.*